

DIPLOMATSKI ZVEZEK

št. 15
november 2025

Ministrica Tanja Fajon in Visoki komisar OZN za človekove pravice Volker Türk / Avtor: MZEZ

“Človekove pravice, ki varujejo človekovo dostojanstvo, so ena tistih temeljnih norm, na kateri sodobna mednarodna skupnost obstane ali pade.”

Tanja Fajon
Ministrica za zunanje in evropske zadeve

UVODNIK

Drage bralke in dragi bralci,

leto se nadaljuje z zaznamovanjem mnogih obletnic. 24. oktobra je minilo 80 let od takrat, ko je v veljavo stopila Ustanovna listina Organizacije združenih narodov. V njej je zapisano vse, česar si svobodni narodi na svetu želimo in k čemur stremimo. Pa naredimo dovolj za to? Tokrat pišemo o zaznamovanju te obletnice, o pričakovanjih izpred 80 let, o objavljeni priložnostni publikaciji in o obisku visokega komisarja za človekove pravice v Sloveniji – vse z enim sporočilom oziroma željo: graditi našo skupno prihodnost. O tem in o stanju v svetu smo se pogovarjali tudi z državno sekretarko Melito Gabrič.

Za nami je še en zelo uspešno izveden projekt, in sicer enoletno predsedovanje MED9, ki se je v sredini oktobra zaključilo s srečanjem na vrhu v Portorožu. Voditelji devetih sredozemskih držav članic EU so usklajevali in oblikovali stališča predvsem o evropskih temah (prihodnji proračun EU) in o Gazi. Uspešno so se zaključili letošnji Slovenski razvojni dnevi, ki so bili posvečeni vključevanju zasebnega sektorja v delovanje na področju humanitarne pomoči in razvojnega sodelovanja. Ta sta namreč lahko priložnost in potencial za gospodarstvo in hkrati izraz globalne solidarnosti.

Naši kolegi, ki skrbijo za interese slovenskih državljanov v tujini, so se zbrali na konzularnih dnevih, kjer je bilo največ pozornosti namenjene vizumskemu poslovanju, kriznemu upravljanju in varnosti. Poleg tega se v tej številki spominjamo tudi nekaterih poudarkov s septembrske jubilejne konference Blejskega strateškega foruma o prihodnji poti in dilemah Evrope. Iz Berlina pa poročamo o aktivnosti našega kulturnega centra SKICA in njegovem prizadevanju za evropsko kulturno sodelovanje, ki je v času številnih družbenih pretresov in sprememb izrednega pomena.

V tokratni številki ni redne rubrike »Razmišljamo«. V spomin na našega dragega sodelavca Vojka Kuzmo prepuščamo razmislek vsakemu od vas: o diplomatskem poslanstvu in o minevanju življenja.

Želimo vam lep preostanek jeseni in praznične dni, ki bodo zelo hitro tu. Se beremo prihodnje leto!

VSEBINA

- Vrh MED9
- Obisk visokega komisarja OZN za človekove pravice Türka
- 80 let OZN – gradimo našo skupno prihodnost
- Intervju z DS dr. Melito Gabrič
- 13. slovenski razvojni dnevi
- Konzularni posvet 2025
- Blejski strateški forum
- Bilo je...: Ob 80. obletnici OZN (II)
- DKP – tokrat izbrano: SKICA Berlin
- Zadnja stran

SLOVENSKO PREDSEDOVANJE MED9

Slovensko predsedovanje skupini podobno mislečih južnih držav članic EU – MED9 – v letu 2025 je vladni projekt s poudarkom na strateškem izpolnjevanju slovenskih zunanjepolitičnih usmeritev. Geostrateški položaj Slovenije kot mostu med srednjo, južno in jugovzhodno Evropo ima poleg alpske in podonavske tudi izrazito sredozemsko noto, ki se odraža v iskanju dialoga med različnimi kulturami in povezovanju pri perečih izzivih varnosti, konkurenčnosti, energetske neodvisnosti, zelene in modre ekonomije ter mladih, izobraževanja in mobilnosti.

Tesnejše usklajevanje stališč zaradi krepitve vpliva devetih južnih držav članic EU je Slovenija v sklopu predsedovanja uresničevala z organizacijo sedmih ministrskih srečanj in odmevnega vrha voditeljev MED9. Vse to je ob visoki udeležbi prispevalo k večji vidnosti sredozemskih tem v EU in širše na obeh obalah Sredozemlja, kar je v letu, ko praznujemo 30. obletnico Barcelonskega procesa, še posebej pomembno. Tu posebej izstopa sprejetje Portoroške deklaracije MED9 in skupne izjave o Bližnjem vzhodu, ki so jo sprejeli voditelji držav MED9 in posebni gost iz regije – njegovo visočanstvo jordanski kralj.

Poleg vrha voditeljev MED9, ki je bil s Portoroško deklaracijo politični vrhunec slovenskega predsedovanja, je bila prepoznana in dobro sprejeta tudi ambiciozna programska zasnova celotnega slovenskega predsedovanja. Program je zelo obsežen in izhaja iz skupnih prednostnih nalog, kjer je še posebej pomembno tesnejše sodelovanje in usklajevanje – ne le glede aktualnih vprašanj EU, ki so na agendi zasedanj Evropskega sveta, temveč tudi glede aktivnosti v celotnem Sredozemlju. Na ministrskih zasedanjih v okviru predsedovanja Slovenije MED9 se obravnavajo prednostne teme, ki prispevajo k bolj usklajenemu pristopu v EU in pri prizadevanjih za večjo odpornost celotne sredozemske regije. Razprave so vezane na ključne prednostne naloge predsedovanja: 1. aktualna zunanjepolitična vprašanja in širitev EU; 2. krepitev odpornosti, gospodarstva in konkurenčnosti regije ter 3. opolnomočenje mladih in izgradnja kapacitet na področju visokega šolstva in digitalizacije.

Na prvem visokem srečanju MED9 v Sloveniji, na zasedanju ministrov za visoko šolstvo, je razprava tekla o t. i. kroženju možganov in (zakonitih) migracijah znotraj širšega sredozemskega prostora, Slovenija pa je v odgovor nanje predlagala oblikovanje »Mehanizma mobilnosti štipendij v Mediteranu« (MMM) kot platforme za sodelovanje univerz in mobilnost študentov, raziskovalcev in predavateljev.

V sklopu srečanja ministrov za okolje, podnebne spremembe in energijo je razprava ministrov za energijo tekla o krepitvi odpornosti na področju energetike in podnebnih sprememb, kar je privedlo do sprejetja skupne izjave o povezljivosti in odpornosti na področju energetike. Ministri za okolje in podnebne spremembe so se v okviru skupne izjave zavezali krepitvi sodelovanja znotraj Mehanizma za civilno zaščito in iskanju skupnih rešitev glede odpornosti na podnebne spremembe.

Ministri za digitalizacijo so se posvetili krepitvi sodelovanja na področju digitalne preobrazbe s posebnim poudarkom na uporabi umetne inteligence (UI) in novih tehnologij za krepitev odpornosti regije. S tem namenom je bil predstavljen pilotni projekt za sistematični pregled in povezovanje obstoječih in načrtovanih projektov UI in digitalnih tehnologij v javnem sektorju držav članic MED9.

Ministri MED9, pristojni za kmetijstvo, so usklajena stališča predstavili v deklaraciji o krepitvi odpornosti na področju kmetijstva, zlasti trajnostnega obvladovanja podnebnih in drugih tveganj v kmetijstvu, pri čemer so opozorili na potrebo po oblikovanju prožnih kriznih mehanizmov, usklajeni skupni kmetijski politiki in uporabo praks, ki temeljijo na trajnostni rabi vode in prehranski varnosti.

V organizaciji Ministrstva za zunanje in evropske zadeve sta potekali dve srečanji. Drugo srečanje ministrov za zunanje zadeve MED9 je gostila ministrica Tanja Fajon ob udeležbi evropske komisarke za Sredozemlje Dubravke Šuica in generalnega sekretarja Unije za Sredozemlje (UzS) Naserja Kamela, s čimer je bila poudarjena povezovalna vloga MED9 kot mostu med severnim in južnim delom Sredozemlja ter pomena sodelovanja in sinergij med EU in UzS. Ministri so se posvetili zaostrenim razmeram na širšem območju Bližnjega vzhoda in pripravi Pakta za Sredozemlje. V vlogi predsedujoče MED9 je Slovenija pripravila in uskladila non-paper kot skupni prispevek MED9 k paktu, ki so ga vsi prisotni potrdili v razpravi in ga predali komisarki.

Srečanje ministrov in državnih sekretarjev za zadeve EU, ki je ga je kot pripravo na vrh MED9 vodila državna sekretarka Neva Grašič, je bilo ob obravnavanju zunanjepolitičnih tem namenjeno tudi razpravi o prihodnjem večletnem finančnem okviru (VFO), udeležila pa se ga je tudi generalna direktorica Evropske komisije za proračun Stéphanie Riso. Kot poseben dogodek in podpora MED9 pri širitvi EU na Zahodni Balkan je sledilo neformalno kosilo v formatu MED9 + ZB3 s predstavniki iz Albanije, Črne Gore ter Bosne in Hercegovine, ki so tudi del Sredozemlja, kot kandidatki za članstvo v EU. Format je bil zelo pozitivno ocenjen – kot koristen in potreben tudi na prihodnjih srečanjih MED9, saj služi kot podpora širitvi in tranziciji kandidatki, MED9 pa deluje kot spodbujevalec reformnega napredka na interesnih področjih za tesnejše sodelovanje v EU in Sredozemlju.

Na vrhu voditeljev MED9 kot vrhuncu slovenskega predsedovanja, ki ga je gostil predsednik slovenske vlade dr. Robert Golob, z udeležbo na najvišji ravni – predsednika Republike Ciper Nikosa Hristodulidesa, predsednika Francoske republike Emmanuela Macrona, predsednika vlade Helenske republike Kiriakosa Micotakisa, predsednika vlade Republike Hrvaške Andreja Plenkovića, predsednika vlade Malte Roberta Abela, predsednika vlade Portugalske republike Luísa Montenegro, predsednika vlade Kraljevine Španije Pedra Sáncheza in podpredsednika vlade ministra zunanje zadeve Italijanske republike Antonia Tajanija ter predsednice Evropske komisije Ursule von der Leyen – je bila poleg razprave o večletnem finančnem okviru, aktualnih vprašanjih EU in migracijah v središču še konkurenčnost EU in njena energetska neodvisnost kot temelj evropske blaginje. Skupno stališče voditeljev MED9 glede teh vprašanj je zajeto v Portoroški deklaraciji. Ob udeležbi kralja Hašemitske kraljevine Jordanije Abdulaha II. ibn Al Huseina kot posebnega visokega gosta iz regije so voditelji MED9 sprejeli tudi skupno izjavo o Bližnjem vzhodu, ki poudarja pomen mirovnih pobud in humanitarne pomoči.

Skupinska fotografija voditeljev držav skupine MED9, jordanskega kralja Abdulaha II in predsednice Evropske komisije Ursule von der Leyen
Avtor: Katja Kodba, STA

Slovenski angažma v Sredozemlju sicer presega aktivnosti v okviru predsedovanja Slovenije skupini MED9. To se do konca leta 2025 nadaljuje s pobudami in koordinacijami MED9 v različnih regionalnih forumih, vključno z vidno vlogo v UzS in v Fundaciji Anne Lindh (ALF), s ciljem spodbujanja medkulturnega dialoga in civilne družbe v Sredozemlju. Zaradi aktivnosti na področju opolnomočenja žensk in mladih, mobilnosti in visokega šolstva, sodelovanja pri blaženju posledic podnebnih sprememb in upravljanju voda je Slovenija prepoznana kot konstruktivna in dejavna država. Vlogo MED9, ki združuje tretjino držav EU in polovico njenega prebivalstva, Slovenija vidi kot most med severno in južno obalo Sredozemlja, kar še krepi s povezovanjem v regiji. Predsedovanje naše države MED9 se odvija v pomembnem letu za Sredozemlje, saj zaznamujemo 30. obletnico Barcelonskega procesa, katerega rezultat je tudi vzpostavitev Unije za Sredozemlje (2008). V tem kontekstu je za Slovenijo zlasti pomembna ustanovitev evro-sredozemske univerze EMUNI kot enega od šestih ustanovnih projektov unije.

Z okrepljenim sodelovanjem v Sredozemlju tako Slovenija ne utrjuje le svojih zunanje-političnih zavez, pač pa prispeva tudi k diverzifikaciji zunanje-političnega delovanja, odpira poti za sodelovanje s tretjimi državami, zlasti v Severni Afriki, na Bližnjem vzhodu ter v Perzijskem zalivu, s čimer širi svoje vplivno območje na političnem in varnostnem ter tudi na gospodarskem področju.

Odločitev voditeljev o predsedovanju Slovenije skupini MED9 v letošnjem letu je priznanje dosedanjemu delu in izkaz zaupanja naši državi, da prevzame to pomembno vlogo tako kmalu po vključitvi v l. 2021. Slovenija je s članstvom v MED9 znatno okrepila in intenzivirala svoj politični in praktični angažma v Sredozemlju ter pridobila dragocen vpogled v dinamiko in aktivnejšo vlogo v odnosih z državami južnega sosedstva, s katerimi razvijamo intenziven dvostranski politični dialog in gospodarsko sodelovanje.

V okviru predsedovanja je Slovenija ambiciozno določila prednostne naloge in zastavila organizacijo tematskih ministrskih zasedanj. Število zasedanj je v primerjavi s predhodnimi predsedstvi z ustaljenih treh do štirih povečala na sedem, in sicer tako zaradi širitve aktualnih tem v skupnem interesu in zaradi sodelovanja v Sredozemlju ter s tem povezanimi prednostnimi nalogami predsedovanja kot zaradi interesa resorjev za izvedbo ministrskih zasedanj. Zaradi tega MED9 dobiva nov zagon in poživitev – s tem pa tudi večji pomen v okviru EU.

Z aktivno in angažirano vlogo Slovenije v Sredozemlju in v EU kot predsedujoče MED9 je slovensko predsedstvo utrdilo povezovalno vlogo tega foruma kot gonilne sile pri krepitvi sodelovanja v Sredozemlju, kar presega vlogo MED9 zgolj kot foruma za predhodno usklajevanje. Tako se je povezava še trdneje konsolidirala z zagonom ob ključnih skupnih temah in interesih držav MED9 in tudi navzven. Okrepila sta se tudi vloga in ugled Slovenije v drugih sodelovalnih sredozemskih forumih – za ohranitev in razvoj doseženega pa si bo treba še naprej zavzeto prizadevati.

KO ČLOVEKOVE PRAVICE POSTANEJO MOST MED LJUDMI: OBISK VIŠKEGA KOMISARJA OZN ZA ČLOVEKOVE PRAVICE V SLOVENIJI

V začetku oktobra je ministrica za zunanje in evropske zadeve Tanja Fajon gostila visokega komisarja OZN za človekove pravice dr. Volkerja Türka. Obisk je bil namenjen pogovoru Slovenije in Urada visokega komisarja OZN za človekove pravice o stanju človekovih pravic po svetu ter o sodelovanju in prednostnih temah Slovenije na področju človekovih pravic in o obravnavi človekovih pravic v mednarodnih forumih.

Visoki komisar dr. Türk se je med obiskom srečal s predsednico Republike Slovenije Natašo Pirc Musar, predsednico Državnega zbora mag. Urško Klakočar Zupančič, predsednikom vlade dr. Robertom Golobom in več ministri. Na srečanjih je bilo čutiti skupno sporočilo, da želi Slovenija ostati glas razuma, dialoga in solidarnosti v svetu, kjer so človekove pravice vse pogostejše postavljene na preizkušnjo.

Volker Türk in PRS Pirc Musar v pogovoru / Avtor: Boštjan Podlogar, STA

Ob obisku je na Pravni fakulteti v Ljubljani potekal tudi dogodek ob 80. obletnici ustanovitve OZN, na katerem sta skupaj nastopila ministrica Fajon in visoki komisar dr. Türk.

V pogovorih s predstavniki države je visoki komisar dr. Türk opozoril na nazadovanje človekovih pravic v svetu – od omejevanja svobode govora do nasilja nad ženskami in ranljivimi skupinami. Predsednica Pirc Musar je izrazila podporo mandatu in neodvisnosti OHCHR in potrdila odlično sodelovanje Slovenije z uradom.

Visoki komisar dr. Türk je spomnil, da je spoštovanje človekovih pravic temelj za mir – ne le med državami, temveč tudi med ljudmi v vsakdanjem življenju. Opozoril je še na pomen izobraževanja mladih o človekovih pravicah. Obenem je omenil finančne težave, s katerimi se spopada Urad visokega komisarja za človekove pravice, saj številne države zmanjšujejo svoje prispevke. Kljub temu je izrazil upanje, da bodo države, med njimi tudi Slovenija, ohranile zaupanje v delo OZN in ga podprle z dejanji. Izrazil je tudi zaskrbljenost zaradi sankcij proti Mednarodnemu kazenskemu sodišču in hkrati pohvalil Slovenijo kot graditeljico mostov med različnimi deli sveta.

Sogovorniki so poudarili vlogo Slovenije v Varnostnem svetu OZN ter njena prizadevanja za nadgradnjo dosežkov in ohranitev »zapuščine« članstva. Visoki komisar dr. Türk je ocenil, da bo slovenska zapuščina dobra, in kot možen most med angažmajem v VS OZN in članstvom v SČP omenil vprašanje preprečevanja. Spomnil je tudi na prizadevanja za oblikovanje vključujočega globalnega zavezništva, ki bi združevalo vse relevantne deležnike – države, civilno družbo, človekoljubne organizacije in zasebni sektor – ter spodbujalo sodelovanje tudi z akterji, ki ne delujejo povsem v skladu z obstoječimi prizadevanji.

Pogovori so se nanašali tudi na svetovna vojna žarišča, posledice nasilja in humanitarne krize. Spregovorili so o nevarnostih sovražnega govora, vzponu skrajnih gibanj in vplivu novih tehnologij na človekove pravice. Omenili so prizadevanja, da bi po desetletjih položaj generalnega sekretarja OZN zasedla ženska.

Visoki komisar je pohvalil slovenski pristop, ki v ospredje postavlja dialog in spoštovanje, in opozoril na pomen preventive in sodelovanja ter iskanja rešitev, preden pride do krize.

V pogovorih so se dotaknili tudi tem, ki vplivajo na naš vsakdan – migracij, stanovanj, staranja prebivalstva in socialne enakosti. Visoki komisar dr. Türk je posebej poudaril pomen dostopnih stanovanj in opozoril, da visoke najemnine in neenakost pogosto vodijo v družbene napetosti in izgubo zaupanja v skupnost.

Ob koncu obiska je visoki komisar Slovenijo pozval, naj nadaljuje svojo vlogo aktivne zagovornice človekovih pravic in pristopi k izbirnemu protokolu k Mednarodnemu paktu o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah.

Slovenija je ob obisku ponovno dokazala, da želi biti država, ki posluša, povezuje in brani človekovo dostojanstvo povsod po svetu, kjer se to znajde pod vprašajem.

Obisk visokega komisarja je potekal teden dni pred volitvami članic Sveta OZN za človekove pravice za obdobje 2026–2028, ki so bile v Generalni skupščini OZN v New Yorku 14. oktobra 2025 in na katerih je za članstvo v Vzhodnoevropski skupini kandidirala tudi Slovenija. Slovenija je bila v Svet izvoljena s 176 glasovi. Poleg Slovenije so bile v svet izvoljene še Angola, Čile, Egipt, Ekvador, Estonija, Indija, Irak, Italija, Mavricij, Pakistan, Republika Južna Afrika, Vietnam in Združeno kraljestvo. Države bodo članstvo v svetu nastopile 1. januarja 2026.

Po članstvih v obdobju 2007–2010 in 2016–2018 bo to tretje članstvo Slovenije v svetu. Članstvo bo nastopila takoj po zaključku mandata nestalne članice Varnostnega sveta OZN.

V času članstva bo Slovenija posebej dejavna na svojih tradicionalnih prednostnih področjih, kot so enakost spolov in pravice žensk in deklic, človekove pravice in okolje, pravice otrok, pravice starejših, izobraževanje za človekove pravice in pravice manjšin. Še naprej si bo neselektivno, objektivno in vključujoče prizadevala za spoštovanje človekovih pravic vseh. Prizadevala si bo za učinkovito delo sveta, ki se bo odzival na kršitve človekovih pravic po vsem svetu, ob upoštevanju objektivnosti in transparentnosti njegovega dela. Posebno pozornost bo namenjala zagotavljanju univerzalnosti in nepristranskosti mehanizmov in posebnih postopkov sveta, neodvisnosti Urada visokega komisarja OZN za človekove pravice, zavzemala se bo za krepitev pogodbenih teles in skrbela za reden dialog z državami, nevladnimi organizacijami in civilno družbo.

RAZPRAVA OB 80. OBLETNICI OZN »GRADIMO NAŠO SKUPNO PRIHODNOST«

Ob 80. obletnici Organizacije združenih narodov (OZN) je Sektor za mednarodne organizacije MZEZ v sodelovanju z Blejskim strateškim forumom, Društvom za Združene narode za Slovenijo in Pravno fakulteto (PF) Univerze v Ljubljani 8. oktobra 2025 organiziral razpravo z naslovom »Gradimo našo skupno prihodnost«. V razpravi sta sodelovala ministrica in podpredsednica vlade Tanja Fajon in visoki komisar OZN za človekove pravice Volker Türk, povezovala jo je doc. dr. Maša Kovič Dine, uvodni nagovor pa je imel dekan PF prof. dr. Miro Cerar.

Razprava je potekala v senci kompleksne krize in izzivov, ki pestijo mednarodno skupnost in OZN kot osrednjo globalno institucijo za zagotavljanje miru in varnosti 80 let po sprejetju zaveze, da bo človeštvo zaščitila pred grozotami vojne. Priča smo naraščajočemu številu konfliktov po vsem svetu, kršitvam človekovih pravic in mednarodnega prava, izzivom hitrega razvoja novih tehnologij in podnebni krizi, kar vse preizkuša sposobnost OZN za odzivanje. V tem okviru so relevantna tudi vprašanja o pomanjkanju zaupanja javnosti v mednarodne organizacije in njihovo sposobnost učinkovitega delovanja.

Na dogodku je bilo poudarjeno, da kljub naraščajočemu številu konfliktov in drugim izzivom, s katerimi se sooča multilateralizem, ta še vedno predstavlja najboljši način za odzivanje na globalne izzive. Ministrica Fajon je ob tem dodala, da OZN ostaja temelj mednarodnega sodelovanja in varuh naših skupnih vrednot: miru, pravičnosti, človekovih pravic in trajnostnega razvoja.

Razprava na Pravni fakulteti UL / Avtor: MZEZ

Razprava se je osredotočila tudi na pomen človekovih pravic in mehanizmov za njihovo varstvo v sodobnem svetu. Prav v času, ko se soočamo z erozijo zaupanja v sistem, ki je postavil temelje univerzalnemu varstvu človekovih pravic, morajo te biti v središču naših prizadevanj za okrepitev multilateralizma, utrditev delovanja OZN ter krepitev norm in standardov, na katerih temelji mednarodna skupnost.

Sogovornika sta se dotaknila tudi tem, ki jim Slovenija v svojem delovanju na področju človekovih pravic v OZN in širše v multilateralnem sistemu posveča posebno pozornost, kot so pravice žensk in enakost spolov, pravice starejših in človekove pravice v povezavi z okoljem. Predstavljena je bila vloga Slovenije v sistemu OZN, vključno s trenutnim članstvom v Varnostnem svetu OZN (2024–2025) in prihajajočim članstvom v Svetu OZN za človekove pravice (2026–2028), kamor je bila Slovenija le nekaj dni po obisku visokega komisarja OZN za človekove pravice tudi izvoljena.

Posebej je bila poudarjena vloga mladih v multilateralnem sistemu. Mlajše generacije so namreč tiste, ki bodo morale živeti s posledicami odločitev, ki jih sprejemamo danes. Njihova energija in volja spremeniti svet na boljše sta ključni za spoprijemanje z izzivi današnjega časa, zato je treba mlade obravnavati kot pomembne deležnike pri oblikovanju odločitev.

Ministrica Fajon je kot ključno temo, ki jo moramo upoštevati pri pogovorih o prihodnosti OZN, izpostavila področje enakosti spolov. V 80 letih obstoja OZN ta še ni imel generalne sekretarke, le pet žensk pa je bilo izvoljenih na mesto predsednice Generalne skupščine OZN. Nadaljnja zavezanost napredku na področju enakosti spolov ostaja nujna tudi v prihajajočem izbirnem postopku za naslednjega generalnega sekretarja OZN, ki bo potekal v letu 2026.

Sogovornika sta ob zaključku pozvala k obnovi zaupanja v sistem, zgrajenem pred 80 leti, pri čemer je cilj delovati v dobro generacij, ki še prihajajo.

Pogovora so se udeležili člani diplomatskega zbora, predstavniki ministrstev, zainteresirana javnost in študenti. Ti so v razpravi opozorili na primere zaskrbljujočega dogajanja v mednarodni skupnosti, ki terjajo pozornost in okrepljena prizadevanja OZN.

Ob 80. obletnici OZN je bila v sodelovanju med MZEZ in Društvom za Združene narode pripravljena tudi publikacija »80 let Organizacije Združenih narodov: Gradimo našo skupno prihodnost«.

Naslovnica publikacije »80 let Organizacije Združenih narodov: Gradimo našo skupno prihodnost«
Avtor: MZEZ

INTERVJU Z DRŽAVNO SEKRETARKO DR. MELITO GABRIČ

Državna sekretarka dr. Melita Gabrič je pristojna za multilateralo, politične zadeve in razvojno pomoč. Z njo smo se pogovarjali o aktualnih vsebinskih poudarkih iz njene pristojnosti in o osebnih izkušnjah iz dosedanje diplomatske kariere.

Tvoje področje dela se v veliki meri nanaša na multilateralno sodelovanje in vse izzive (institucionalne, vsebinske), ki jih prinašajo spremenjene globalne razmere. S kakšnimi občutki si se kot članica slovenske delegacije vrnila iz New Yorka po udeležbi na UNGA80? Bo multilateralizem preživel?

Res je, da je multilateralizem danes soočen z mnogimi izzivi, ko se vse bolj zdi, da politika moči oziroma vzpostavljanje nekega novega multipolarnega razmerja moči izpodriva in slabi multilateralne institucije.

DS Gabrič v VS OZN / Avtor: UN Photo/Manuel Elías

Dejstvo pa je, da je danes svet bolj povezan, soodvisen kot kadarkoli v zgodovini. Imamo tudi skupne, eksistencialne izzive človeštva, ki so brez primere v moderni človeški zgodovini – podnebne spremembe in razvoj naprednih tehnologij, kot je umetna inteligenca. To jasno terjaja skupen dogovor, skupno delovanje in delujoče multilateralne, globalne institucije.

Za Slovenijo kot manjšo državo je multilateralizem bistvenega, celo življenjskega pomena. Zagotavlja namreč mednarodni pravni okvir, pravila, ki ščitijo majhne države, ki nimajo ekonomske ali varnostno-vojaške moči, da bi uresničevale svoje interese s prevlado v mednarodnih odnosih. Zato je seveda logično, da si manjše države, ki smo v OZN v večini, prizadevamo za učinkovito delovanje mednarodnih organizacij. Po drugi strani opazamo tudi tendenco k *à la carte* multilateralizmu, kjer tudi velike države, kot sta ZDA in Kitajska, uporabljajo multilateralne organizacije za doseganje globalnih dogovorov, ki so v njihovem nacionalnem interesu. Posplošeno bi lahko rekli, da daje multilateralizem velikim državam legitimnost, majhnim pa zagotavlja varnost in obstoj.

Recimo, da je takšna interesna podstat zagotovilo, da bo multilateralizem preživel. Seveda pa je vprašanje, v kakšni obliki. S pobudo UN80 in sprejetjem Pakta za prihodnost smo dejansko pokazali, da se zavedamo, da je potrebna reforma vseh treh stebrov delovanja OZN – na področju miru in varnosti, razvoja in človekovih pravic. Zdaj je vprašanje, ali zmoremo dovolj politične volje, da izvedemo te nujne reforme.

Moja ocena letošnjega jesenskega zasedanja Generalne skupščine OZN bi sicer bila, da že sama udeležba tako velikega števila predsednikov držav in vlad, skupno 128, daje upanje oziroma tudi nakazuje, da OZN vsem kritikam navkljub ostaja pomemben okvir oziroma institucija za politični dialog.

Kakšna so bila sporočila Slovenije na letošnjem zasedanju?

Na letošnjem zasedanju smo si z različnimi dejavnostmi, tudi v okviru zasedanj Varnostnega sveta OZN, prizadevali predstaviti več ključnih sporočil. Zavzemali smo se za učinkovito večstransko sodelovanje, krepitev mednarodnega miru in varnosti, za spoštovanje mednarodnega in humanitarnega prava ter za celostno obravnavo človekovih pravic.

Poudarili smo tudi pomen doseganja ciljev trajnostnega razvoja, vključno s področjem podnebnih ukrepov in trajnostnega upravljanja vodnih virov, zaščite civilistov v oboroženih spopadih ter varne in dostopne uporabe novih tehnologij, s posebnim poudarkom na digitalni agendi in umetni inteligenci. Med prednostnimi področji smo opozorili na vključevanje vidika spola, zaščito otrok v oboroženih spopadih, podporo mirovnim operacijam in na ohranjanje kibernetске varnosti na dnevnem redu.

Posebej bi rada spomnila na podporo ozemeljski celovitosti in suverenosti Ukrajine, ki smo jo med drugim izrazili na 5. vrhu Krimске platforme, in zagotavljanju odgovornosti po agresiji v Ukrajini. Na konferenci za rešitev z dvema državama smo se zavzeli za doseg pravičnega miru na Bližnjem vzhodu in se s finančnim prispevkom pridružili koaliciji za nujno zagotavljanje finančne vzdržnosti Palestinske uprave. Ob številnih dvostranskih in večstranskih srečanjih smo dodatno pozvali k politični, diplomatski in finančni podpori Mednarodnemu kazenskemu sodišču. Menim, da smo se s tem uspeli izkazati kot aktivna članica, ki je zavezana multilateralizmu in načelom Ustanovne listine OZN.

Menim, da je slovenska delegacija, tokrat pod vodstvom predsednice republike Nataše Pirc Musar, uspela zagotoviti močno vidnost, tudi z udeležbo na več kot sto dogodkih, zasedanjih in drugih bilateralnih srečanjih.

Po 80 letih organizacija, ki je ustrojila povojno svetovno ureditev, peša pod težo dilem, notranjih trenj in zahtev po reformi. Kaj lahko v zvezi s tem stori Slovenija?

Moj odgovor na vprašanje, kaj lahko Slovenija naredi za ohranitev mednarodnega sistema, temelječega na mednarodnem pravu, je enostaven: največ lahko naredimo tako, da smo karseda aktivni. Pri tem vidim tri glavne osi našega delovanja.

Prvo, splošno vodilo je, da smo v mednarodnih institucijah maksimalno aktivni in angažirani. Sedanje članstvo v Varnostnem svetu, naša aktivna vloga v širšem sistemu OZN, vključno s Svetom za človekove pravice, naše delovanje v Svetu Evrope, v OVSE, podpora mednarodnim sodiščem, kot sta Meddržavno sodišče in Mednarodno kazensko sodišče, so načini, na katere Slovenija pomembno prispeva k delovanju in ohranjanju mednarodnega sistema, utemeljenega na pravilih. Lahko bi tudi rekli, da naša vloga pogosto presega naše realistične attribute moči, se pravi število oziroma velikost.

Slovensko članstvo v Varnostnem svetu OZN, drugo v zgodovini Slovenije, je jasen izraz naše odgovornosti in pripravljenosti, da prispevamo k mednarodnemu miru in varnosti. Pomembno je tudi, da opozarjamo na kršitve mednarodnega prava, mednarodnega humanitarnega prava in človekovih pravic. Tukaj mislim, da je ministrica Tanja Fajon dosegla veliko vidnost naših stališč s sistematičnim in načelnim opozarjanjem na katastrofalne razmere v Gazi, na posledice vojaške agresije v Ukrajini, pa tudi na druge humanitarne katastrofe, kot sta ti, ki se ponovno dogaja v Sudanu ali na Haitiju.

Kot drugo pomembno os bi izpostavila povezovanje pri posamičnih, konkretnih temah z drugimi somišljenicami v mednarodnih organizacijah, t. i. *minilateralism*. Tudi tukaj smo zelo dejavni v raznih pobudah in skupinah prijateljstva ter čezregionalnih koalicijah. Prav tako povečujemo doseg pri globalnih partnerjih oziroma na globalnem jugu, tudi s širitvijo svoje diplomatske prisotnosti z nedavnim odprtjem predstavništva v Adis Abebi, Manili in Alžiru.

Potreba po reformi sistema OZN je očitna, tako s stališča članstva v Varnostnem svetu in metod dela kot odzivnosti in učinkovitosti. Zato kot tretjo os našega delovanja vidim podporo reformi sistema OZN. V tem okviru smo že aktivno vključeni v pobudo UN80 in Pakt za prihodnost. V reformnih prizadevanjih sodelujemo tako z nestalnim članstvom v Varnostnem svetu kot s članstvom v Ekonomskem in socialnem svetu ter kot kofacilitatorica procesa pregleda arhitekture izgradnje miru.

Slovenija bo ob koncu leta končala nestalno članstvo v Varnostnem svetu, decembra mu bo v tem mandatu tudi drugič predsedovala. Natančnejši povzetek bo pripravljen pozneje, pa vendar: kaj lahko že zdaj rečemo o vlogi, ki jo je naša država (ponovno) igrala na najvišji svetovni ravni?

V Varnostnem svetu smo se izkazali kot aktivna, povezovalna članica, ki se angažira pri vseh točkah dnevnega reda, pri tem pa ohranja načelno držo. Rdeča nit vseh naših aktivnosti je zagotoviti polno spoštovanje Ustanovne listine OZN, mednarodnega prava, mednarodnega humanitarnega prava in prava človekovih pravic. Še bolj kot doma je naša vloga prepoznana v mednarodnem okolju, kjer si je Slovenija nedvomno izjemno povečala prepoznavnost in ugled ravno zaradi našega dejavnega članstva.

Delo v Varnostnem svetu nikoli ni lahko, v razmerah seizmičnih geostrateških premikov, kakršnim smo priča danes, pa je to še toliko bolj zahtevno. Vsekakor bi si želeli več pripravljenost za dogovore, kompromise in iskanje poti naprej, predvsem ko gre za zaščito civilistov, ki ob naraščajočem številu konfliktov trpijo grozovite posledice.

Posebej želim omeniti naš osrednji dogodek med prvim predsedovanjem Varnostnemu svetu, ki je septembra lani potekal pod naslovom Voditeljstvo za mir in ga je vodil predsednik vlade dr. Robert Golob. Na tem dogodku so vse članice Varnostnega sveta obnovile svojo zavezo Ustanovni listini, kar je v času globokih razhajanj pomemben dosežek. Sedaj si prizadevamo, da bomo med drugim predsedovanjem, decembra letos, doseženo še nadgradili.

Pomembno je tudi, da po zaključku članstva zagotovimo nadaljevanje angažmaja pri dosjeih, kjer smo bili še posebej aktivni, in tako poleg naše prepoznavnosti izkoristimo tudi znanje in usposobljenost naših kolegic in kolegov. To velja tako za prelivanje teh vsebin v angažma znotraj drugih multilateralnih okvirov, pri čemer imam še posebej v mislih naše članstvo v Svetu OZN za človekove pravice, kamor smo bili pred kratkim izvoljeni za obdobje 2026–2028, kot za delovanje v drugih organizacijah, ki sem jih že omenila. Posebej pa opozarjam na vlogo naše diplomatske mreže pri iskanju priložnosti za kapitaliziranje naših dosežkov v Varnostnem svetu v okviru dvostranskih odnosov.

Naj izkoristim to priložnost, da izrečem zahvalo odlični ekipi v New Yorku pod vodstvom veleposlanika in stalnega predstavnika Samuela Žbogarja, kolegicam in kolegom v Ljubljani in diplomatski mreži, ki s svojimi prispevki pomagajo zagotavljati, da je naše članstvo aktivno, profesionalno in načelno.

Naše ministrstvo daje velik poudarek tudi strokovnemu znanju na področju razvojne in humanitarne pomoči, s katero se Slovenija prav tako uspešno mednarodno profilira. Kje je pri tem največji poudarek in kje so še niše?

Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč sta pomemben instrument solidarnosti, trajnostnega razvoja in slovenske zunanje politike, nanj se odzivamo tako prek mednarodnih organizacij kot prek naših partnerjev. Na splošno pri našem delovanju sledimo prednostnim geografskim območjem Zahodnega Balkana, evropskega sosledstva in podsaharske Afrike s poudarkom na najmanj razvitih državah. Krepimo partnerstva s programskima državama Črna gora in Severno Makedonijo, v letu 2024 pa smo okrepili pomoč tudi v Keniji, na Madagaskarju in v Moldaviji.

V preteklem letu, ko so bile humanitarne razmere še posebej težke, smo uspeli ohraniti hitro, učinkovito in fleksibilno odzivanje. Če dovolite primerjavo z letom 2021: sredstva na področju humanitarne pomoči smo uspeli potrojiti, ta pa so bila v veliki meri namenjena prebivalstvu, ki je izpostavljeno naravnim katastrofom, prehranskim krizam in vojnam. Našo pomoč namenjamo najbolj perečim kriznim dogodkom v svetu, začevši s Palestino in Ukrajino, ne pozabljamo pa niti na več let trajajoče krize v Jemnu, Siriji, na Haitiju in v Afganistanu. Za okrepitev sodelovanja na področju humanitarne pomoči smo letos podpisali nov sporazum z Mednarodnim odborom Rdečega križa.

Nenazadnje naša razvojna in humanitarna pomoč v državah odpira vrata in prispeva k ugodnejšim razmeram za delovanje slovenskih gospodarskih akterjev, pri čemer je seveda vodilo, da tudi s tem delovanjem prispevamo k izboljšanju lokalnih razmer. Tej temi smo posebno pozornost namenili na 13. slovenskih razvojnih dnevih, ki so septembra potekali v Ljubljani.

V tvojo pristojnost sodijo tudi vprašanja varnosti v najširšem pomenu besede (obrambna, podnebna, prehranska idr.). Kaj lahko na tem področju stori diplomacija – tudi v smislu ozaveščanja o teh vprašanjih kot skupnem imenovalcu nadaljnjega razvoja in obstoja demokratičnega sveta?

Mir in varnost sta seveda res najbolj osnovna pogoja za dobrobit posameznikov, obstoj in razvoj, za kakršnokoli uspešnost družbe, države. In grožnje miru in varnosti so danes v ospredju izzivov, s katerimi se soočamo: vojna na evropskih tleh – vojaška agresija v Ukrajini, humanitarna katastrofa nepredstavljenih razsežnosti v Gazi in mnoge druge krize – od Sudana, Haitija do Demokratične republike Kongo.

Mislim, da je treba iskati odgovor na vprašanje, kako lahko naša diplomacija pripomore k miru, odpornosti in varnosti v mednarodnem kontekstu – in s tem tudi doma – pri naslednjih vidikih našega delovanja: aktivno moramo podpirati multilateralni sistem in se jasno odzivati na kršitve temeljnih postulatov mednarodnih odnosov. Prav tako je treba zagotoviti kredibilno vlogo v zavezništvi in se zavzemati za razvoj varnostne dimenzije EU. Tudi z vidika varnostnih premislekov je pomembno vlagati v razvoj bilateralnih odnosov, vključno s prevladujočimi silami oziroma centri moči. In seveda, vlaganje v humanitarno pomoč in mednarodno razvojno sodelovanje je pomemben način za preprečevanje konfliktov.

Pred prevzemom funkcije državne sekretarke si po vodenju veleposlaništva Republike Slovenije v Ottawa vodila tudi Delegacijo Evropske unije v Kanadi. Kako bi lahko primerjala ti izkušnji?

Imela sem to srečo, da sem ob prevzemu vodenja Delegacije EU v Kanadi to državo že precej dobro poznala, saj sem tam pred tem službovala kot slovenska veleposlanica. Izkušnja vodenja diplomatske delegacije EU se od vodenja nacionalnega bilateralnega predstavništva razlikuje predvsem po tem, da ob tem, ko skrbiš za bilateralne odnose med EU in državo sprejemnico, opravljaš tudi neko dejansko multilateralno vlogo, saj je pomemben del EUDEL povezovanje in koordinacija med državami članicami. V Ottawi je bilo prisotnih 26 veleposlaništev EU, tako da sem tej dimenziji seveda posvečala veliko pozornost.

Specifičen vidik, s katerim sem se srečala v tej funkciji, je tudi delovanje v okviru G7. Ker je Kanada članica G7, sem kot predstavnica EU, neoštevilčene članice G7, sodelovala tudi pri aktivnostih znotraj tega formata. Čeprav smo navznoter pogosto zelo kritični do EU, je bilo zanimivo doživeti, kako nas vidijo države od zunaj, iz drugih delov sveta. Mislim, da nam kot EU pripisujejo precej večjo vlogo – in to ne samo v smislu ekonomske moči ali pregovorne regulativne supermoči – kot si jo priznavamo sami.

Na splošno rečeno: za vodenje evropskega diplomatskega predstavništva so potrebne enake diplomatske veščine kot za vodenje slovenskega DKP. Je pa res, da so delegacije EU številčno mnogo večje kot slovenske, zato je treba veliko pozornosti posvečati vodenju oziroma upravljanju človeških virov. Pa tudi bruseljski mehurček je specifično okolje, katerega pričakovanja je treba čim bolj razumeti in jih na primeren način tudi upravljati.

Vodenje delegacije je specifično tudi zaradi tega, ker prihajajo kolegice in kolegi iz različnih institucij in iz različnih držav. Tako je bil na primer moj namestnik iz Nemčije, šef za ekonomske zadeve iz Francije, šefinja za politične zadeve iz Češke oziroma Romunije, šef administracije iz Španije oziroma Francije itd. Ta izkušnja se mi zdi še posebej dragocena prav zaradi neposrednega stika z različnimi delovnimi oziroma institucionalnimi kulturami. Lahko pa rečem, da sem tudi po tej izkušnji ponosna, da sem del slovenske diplomacije, in ponosna sem tudi na to, kar smo slovenski diplomati in diplomatke dosegli v treh in pol desetletjih njenega obstoja.

13. SLOVENSKI RAZVOJNI DNEVI: GOSPODARSTVO JE GONILO RAZVOJA, SOLIDARNOST NJEGOV TEMELJ

Med 14. in 17. oktobrom so potekali 13. slovenski razvojni dnevi, ki so pod naslovom Gospodarstvo za globalno solidarnost ozaveščali strokovno in politično javnost ter predstavnike zasebnega sektorja o pomenu in priložnostih za vključevanje slovenskega gospodarstva v mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči.

Sodobni globalni izzivi, kot so posledice oboroženih spopadov, podnebnih sprememb in energetske krize, terjajo inovativne in celovite pristope, pri katerih je sodelovanje javnega, gospodarskega in nevladnega sektorja ključno za doseganje globalnih ciljev trajnostnega razvoja (SDG).

Vključevanje zasebnega sektorja v aktivnosti mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči (MRSHP) tako ne predstavlja zgolj dodatnega vira financiranja, temveč ima tudi pomemben potencial za spodbujanje inovacij, ustvarjanje delovnih mest in dolgoročno gospodarsko rast ob upoštevanju družbene in okoljske odgovornosti. Koncept javno-zasebnega partnerstva je bil zato osrednja tema dogodka.

Prvi dan Slovenskih razvojnih dnevov je v prostorih Gospodarske zbornice Slovenije potekala mednarodna konferenca. V pozdravnem nagovoru je ministrica za zunanje in evropske zadeve Tanja Fajon poudarila, da v času naraščajočih geopolitičnih napetosti in povečevanja izdatkov za varnost Slovenija ostaja zavezana temeljnemu načelu, da je prispevek h globalni blaginji najboljša investicija v mir in varnost: »To še posebej velja za Slovenijo, ki v središče svoje zunanje politike postavlja multilateralizem, človekove pravice, solidarnost ter spoštovanje mednarodnega in humanitarnega prava.« Dodala je, da mora biti takšna politika ustrezno podprta tudi s finančnimi sredstvi in da so za doseganje SDG odgovorni vsi deležniki – vlade, gospodarstvo, civilna družba in tudi posamezniki.

Generalni direktor Direktorata za razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči Edwin Skrt je uvodoma poudaril, da je vključevanje gospodarstva priložnost za spodbujanje inovacij in soustvarjanje rešitev za skupno dobro, razvojno sodelovanje pa prostor, v katerem se odgovornost, podjetnost in solidarnost srečajo, da bi sodelujoči ustvarili nove zgodbe o uspehu.

Nagovor ministrice Fajon na odprtju 13. SRD / Avtor: MZEZ

Sledil je drugi del 3. slovenskega humanitarnega foruma (prvi del je potekal v okviru Blejskega strateškega foruma), kjer so govorniki predstavili konkretne primere dobrih praks sodelovanja med podjetji in mednarodnimi organizacijami. Marc Lassouaoui (UNRWA) je predstavil humanitarne razmere in potrebe v Palestini in prizadevanja agencije UNRWA za njihovo rešitev, Josiane Yaguibou (UNFPA) in Tomaž Plešec (ElevonX) pa primer sodelovanja med slovenskim podjetjem in mednarodno organizacijo, ki na Madagaskarju omogoča delovanje dronov za dostavo nujne medicinske opreme in zdravil na oddaljene dele otoka.

Na panelu na politični ravni sta sodelovala Matevž Frangež, državni sekretar v Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport, in Neva Grašič, državna sekretarka v Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve.

Poudarila sta, da vključevanje podjetij v razvojno sodelovanje krepi njihovo internacionalizacijo, spodbuja investicije in odpornost partnerskih držav ter da zgolj uradna razvojna pomoč za doseganje SDG ne zadošča: »Za zaposlitev razvojne in humanitarne vrzeli je vključevanje zasebnega sektorja nujno.«

Panel na visoki ravni je odprl Uroš Vajgl, državni sekretar v Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo, ki je opozoril na prepletenost okolja, družbe, miru, tehnologije in podjetništva. Panelisti iz tujine – Ivana Mrdja (IFRC), dr. Martin Frick (WFP), Prosper Sebagenzi (Karitas Ruanda), Josef Karl Pelikan (UNIDO) in Maria del Pilar Garrido Gonzalo (OECD) – so se strinjali, da je partnerstvo med zasebnim sektorjem ter razvojnimi in humanitarnimi organizacijami naravno, potrebno in obojestransko koristno, predstavili so inovativne pristope financiranja razvojnih projektov in soglasno ocenili, da dogodki, kot so Slovenski razvojni dnevi, prinašajo številne priložnosti za sodelovanje zasebnega sektorja pri humanitarnih in razvojnih pobudah.

Ob robu dogodka je ministrica Fajon podelila priznanji Elli Ficko in Titi Žilavec, zmagovalkama natečaja Slovenske karitas »Skupaj za boljši jutri«. Mladi ustvarjalci so v svojih likovnih in literarnih delih izrazili razmišljanja o solidarnosti in skupnih prizadevanjih za pravičnejši svet.

Podelitev nagrade osnovnošolkama / Avtor: MZEZ

Osrednji družabni dogodek 13. slovenskih razvojnih dnevov je potekal 14. oktobra zvečer v Vili Podrožnik. Gostiteljica sprejema, posvečenega filantropiji, je bila ministrica za zunanje in evropske zadeve. V času, ko svet potrebuje povezovanje in konkretna dejanja solidarnosti, je filantropija vse pomembnejši mehanizem tudi za krepitev mednarodne skupnosti in pomoč najbolj ranljivim. V moderiranem pogovoru so Petro Bešta (veleposlanik Ukrajine v Republiki Sloveniji), Ljudmila Kastelec (Krka, d. d.), Tomo Križnar (humanitarec), Jana Lampe (Slovenska karitas), Tanja Petek (Zveza prijateljev mladine Moste – Polje), Tanja Picsek (Pro Plus), Zala Andrina Razinger (podjetje Riko) in Pavel Vrabec (nekdanji generalni direktor Pro Plus) razglabljali, kako lahko odgovorno gospodarstvo in zasebne pobude pomembno dopolnjujejo javne politike mednarodnega sodelovanja, in predstavili dobre prakse tovrstnega delovanja. Večer je z glasbenimi vložki popestrila Manca Izmajlova.

Nagovor ministrice na sprejemu v Vili Podrožnik
Avtor: MZEZ

V sredo, 15. oktobra, je ministrica za zunanje in evropske zadeve skupaj z visokimi predstavniki Slovenske karitas, platforme razvojnih in humanitarnih organizacij Sloga in Centra za evropsko prihodnost Odboru za zunanjo politiko Državnega zbora predstavila poročilo o uradni razvojni pomoči Republike Slovenije v letu 2024, čemur je sledila razprava poslancev o delovanju Slovenije na tem področju. V popoldanskem delu je bil opravljen vsebinsko bogat posvet diplomatov, ki se ukvarjajo z razvojnim sodelovanjem, s posebnim poudarkom na trenutnih izzivih tega pomembnega področja zunanje politike.

Med tednom so se odvale tudi razprave, konference in okrogle mize, ki so jih v okviru 13. slovenskih razvojnih dnevov organizirale partnerske ustanove in organizacije: Center za razvoj financ, Center za mednarodno sodelovanje in razvoj, ITF Ustanova za krepitev človekove varnosti in Slovenska karitas. V četrtek, 16. oktobra, je potekala seja Sveta za internacionalizacijo gospodarstva, na kateri je Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve skupaj z Ministrstvom za gospodarstvo, turizem in šport organiziralo predstavitev investicijske strategije *Global Gateway*, ki je nastala pod okriljem EU. Strategijo je predstavil Martin Seychell (Evropska komisija).

V petek, 17. oktobra, je bilo dogajanje na Gospodarski zbornici posvečeno prenosu praktičnega znanja, predstavitvi izkušenj in konkretnih priložnosti za vključevanje slovenskih podjetij v mednarodne razvojne in humanitarne projekte. V okviru uvodne razprave na ravni generalnih direktorjev in dveh praktičnih delavnic so se udeleženci seznanili z dobrimi praksami in izzivi vključevanja gospodarstva v aktivnosti nujnega humanitarnega odziva in pokrizne rekonstrukcije ter s priložnostmi v okviru pobude *Global Gateway*.

Dogajanje na Slovenskih razvojnih dnevih je povzela državna sekretarka dr. Melita Gabrič in ga sklenila z besedami: »Od prehranskih verig do digitalnih ter visokotehnoloških rešitev in logistike – naša podjetja že danes pomagajo reševati humanitarne izzive in graditi temelje za razvoj. Verjamemo, da so letošnji Slovenski razvojni dnevi zastavili novo fazo v mednarodnem razvojnem sodelovanju Slovenije, v kateri bomo lahko izkoristili vse potencialne, ki jih skupaj premoremo kot država in kot gospodarstvo.«

13. slovenski
razvojni dnevi:
Gospodarstvo za
globalno solidarnost

14. - 17. oktober 2025

LETNI KONZULARNI POSVET 2025

Na Brdu pri Kranju je med 4. in 7. novembrom 2025 potekal štiridnevni letni konzularni posvet, na katerem se je zbralo 49 konzulk in konzulov ter 13 uslužbencev diplomatskih predstavništev in konzulatov, pristojnih za varnost. Posveta so se udeležili tudi predstavniki Konzularnega sektorja in drugih pristojnih služb Ministrstva za zunanje in evropske zadeve.

Osrednji namen srečanja je bil poglobiti sodelovanje in izmenjavo izkušenj na področju zaščite slovenskih državljanov v tujini, vizumskega poslovanja, kriznega upravljanja in varnosti.

Udeleženci konzularnega posveta 2025 / Avtor: MZEZ

Državna sekretarka Neva Grašič je v uvodnem nagovoru opozorila, da delo konzularnih uslužbencev presega običajne delovne okvire ter zahteva veliko mero predanosti in odgovornosti. Generalni direktor dr. Marko Rakovec je predstavil napredek na področju varnosti potovanj, digitalizacije konzularnih postopkov in delovanja klicno-situacijskega centra, vodja Konzularnega sektorja mag. Viktor Mlakar pa je poudaril, da je konzularno delo neposreden in najbolj viden odraz slovenske diplomacije.

V štirih dneh sta bili v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje, Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Ministrstvom za notranje zadeve obravnavani mednarodna pravna pomoč in zaščita slovenskih državljanov v tujini, predstavljene so bile novosti na področju Zakona o potnih listinah, opozarjamo pa tudi na predstavitev in pogovor o izvedbi volitev v tujini z gostom, direktorjem Državne volilne komisije, Igorjem Zorčičem.

Strokovnjak na področju varnosti, Danilo Amelotti, je izvedel usposabljanje o ravnanju in odzivanju v kriznih razmerah, zlasti ob terorističnih napadih, Barbara Lapajne Predin pa izobraževanje o komunikaciji s težavnimi strankami. Poudarek je bil tudi na prenašanju in ponarejanju dokumentov, ki ostaja eno ključnih varnostnih vprašanj in že več let zaznamuje uspešno sodelovanje med MZEZ in Postajo letališke policije Brnik.

Posebna pozornost je bila namenjena vizumskemu poslovanju, ki zagotavlja varna in zakonita potovanja, obenem pa pomaga preprečevati migracijska in varnostna tveganja. Udeleženci so ob predstavitvah MNZ, policije in Društva Ključ razpravljali tudi o trgovini z ljudmi in nujnosti medinstitucionalnega sodelovanja pri njenem preprečevanju in pregonu. Posebej je bilo opozorjeno na vlogo konzularnih uslužbencev, ki z opažanji s terena pomembno prispevajo k prepoznavanju in obravnavi primerov trgovine z ljudmi.

Zadnji del posveta je bil namenjen varnosti uslužbencev ter diplomatskih in konzularnih predstavništev po svetu ter informacijski varnosti, pri čemer je sodelovala tudi SOVA.

Ob zaključku posveta je generalna sekretarka Barbara Žvokelj med drugim spomnila na pomen varnosti na diplomatskih in konzularnih predstavništvih ter na vlogo konzularnega dela kot mostu med državo in njenimi državljani v tujini, ki je hkrati odsev celotne diplomacije.

Letni konzularni posvet je ponovno potrdil pomen stalnega strokovnega usposabljanja, medinstitucionalnega sodelovanja in izmenjave dobrih praks za učinkovito delo konzulk in konzulov na diplomatskih in konzularnih predstavništvih Republike Slovenije v tujini. Program so obogatila predavanja zunanjih strokovnjakov in zanimive vsebinske razprave med udeleženci, z izvedbo posveta pa smo bili uspešni tudi pri črpanju iz sredstev EU.

RAZPRAVA EVROPSKA IZBIRA: OKREPITEV ENOTNOSTI ALI SOOČENJE Z RAZDROBLJENOSTJO

Razprava z naslovom Evropska izbira: okrepitev enotnosti ali soočenje z razdrobljenostjo, ki je potekala v okviru 20. blejskega strateškega foruma, je obravnavala ključno vprašanje, ali lahko Evropska unija (EU) v obdobju povečane notranje neenotnosti in zaostrenega mednarodnega okolja postane resnična globalna sila ali pa ta ambicija postopoma izginja.

EU je v preteklosti iz kriz že znala ustvarjati priložnosti, vendar današnje razmere zahtevajo drugačne in bolj poglobljene odgovore, odpira se potreba po notranjih in zunanjih reformah – od krepitve strateške suverenosti do učinkovitejšega globalnega delovanja in premišljene širitve. Razprava je povezovala vprašanja strateške suverenosti EU, notranjih institucionalnih in političnih izzivov, zunanjega delovanja EU in prihodnjih korakov na področju širitve. Gre za nujna vprašanja, ki neposredno oblikujejo prihodnjo usmeritev in vlogo Evrope v svetu.

Sogovorniki so poudarili, da se EU sooča z novim in nepredvidljivim geopolitičnim kontekstom; prihaja do naraščajoče globalne nestabilnosti, tekmovalnosti velikih sil, erozije mednarodnega reda, temelječega na pravilih, ter pojavljanja in krepitve populističnih in evroskeptičnih gibanj znotraj držav članic. Ti procesi vplivajo tako na sposobnost EU za enotno delovanje v mednarodnem prostoru kot na njeno notranjo politično kohezijo. Panelisti so se strinjali, da je strateška suverenost v osnovi vprašanje moči – politične, gospodarske, tehnološke in obrambno-varnostne. Da bi EU lahko ohranila in krepila svojo vlogo v svetu, mora izboljšati lastno konkurenčnost, spodbujati inovacije, krepiti družbeno kohezijo in razviti učinkovite mehanizme zunanjega delovanja. Pri tem je zlasti izpostavljeno področje varnosti in obrambe, ki se vse bolj uveljavlja kot eno ključnih področij prihodnje integracije.

Razprava je opozorila na razliko med institucionalnimi pobudami in dejansko politično voljo za njihovo izvajanje. Čeprav je bilo v zadnjih letih oblikovanih več predlogov za poglobitev integracije in reformo evropskih institucij, sogovorniki menijo, da ovira ni pomanjkanje idej, temveč pomanjkanje politične odločnosti in družbene podpore. S tem se v ospredje postavlja vprašanje legitimnosti evropskega projekta. Poudarjeno je bilo, da spremembe pogodb ne bodo imele učinka, če ne bodo pospremljene z aktivnim vključevanjem državljanov in jasnim pojasnjevanjem prednosti evropskega sodelovanja. Sogovorniki so pozvali k pristopu »od spodaj navzgor«, ki bi povečal zaupanje javnosti v institucije EU in zmanjšal dovzetnost za populistični diskurz.

Posebna pozornost je bila med razpravo namenjena tudi širitvi EU, zlasti na države Zahodnega Balkana. Panelisti so poudarili, da je širitvena politika več kot administrativni proces: predstavlja strateško orodje za krepitev stabilnosti, demokracije in evropske varnostne arhitekture. Kadar EU ne izpolni pričakovanj ali ravna nedosledno, se zmanjšuje njena verodostojnost tako v regiji kot onkraj njenih meja. Utrjevanje zaupanja je zato ključnega pomena, pri tem pa mora EU oblikovati predvidljive, pregledne in vzajemno spoštljive postopke širitve.

V razpravi je bilo poudarjeno, da EU pogosto uspešno dosega napredek z majhnimi, postopnimi koraki, vendar so ti premiki v javnosti premalo vidni ali razumljeni. Posledično se zmanjšuje občutek pripadnosti evropskemu projektu. Panelisti so opozorili na potrebo po oblikovanju pozitivnega in vključujočega evropskega pristopa, ki bo temeljil na preglednosti, odgovornosti in zmožnosti, da se evropske vrednote prikažejo kot konkretne koristi za državljane. S tem bi se zmanjšala vrzel med institucijami EU in javnim zaznavanjem njihovega delovanja.

V zaključnem delu razprave je bilo govora o zgodovinski zakonitosti, da se evropska integracija pogosto krepi kot odgovor na zunanje izzive. V sedanjem trenutku ruska agresija v Ukrajini, preoblikovanje čezatlantskih odnosov in spremenjene globalne geostrateške razmere odpirajo možnost za nov zagon evropskega povezovanja. Za to pa je potrebno jasno, odločno in odgovorno politično voditeljstvo.

Razprava je razkrila kompleksnost vprašanj, s katerimi se sooča EU. Ta je hkrati izpostavljena notranjim pritiskom in globalnim izzivom, ki odrejajo njeno prihodnjo vlogo v mednarodnem sistemu. Uspeh evropskega projekta bo odvisen od sposobnosti krepitev notranje kohezije, razvijanja verodostojne zunanje politike in odgovornega upravljanja procesa širitve. Ključna ostaja potreba po zanesljivem političnem voditeljstvu in jasni komunikaciji, ki bosta omogočila, da se evropski projekt ponovno zasnuje kot skupno prizadevanje držav in državljanov. Kljub zahtevnosti tega zgodovinskega trenutka razprava kaže na previden optimizem, ob katerem je mogoče z ustrezno politično voljo sedanje izzive izkoristiti kot priložnost za utrditev EU v vlogi povezanega, odgovornega in vplivnega globalnega akterja.

OB 80. OBLETNICI OZN (II.)

V tokratnem prispevku podajamo zgodovinski razmislek o dogajanjih tik pred prvim zasedanjem Generalne skupščine OZN.

Pričakovanja mednarodne javnosti so bila velika, celo nerealna. »Ameriško ljudstvo ima upanje, da bo sodelovanje med narodi kmalu postalo popolno,« je konec oktobra 1945 vneseno izjavil ameriški predsednik Truman. Revni del sveta je od organizacije pričakoval pomoč pri razvoju, manjše države zaščito pred velikimi, Moskva pa vzdrževanje ravnovesja med tedaj že oblikovanima blokoma.

Pričakovanja glede nove svetovne organizacije so bila tedaj velika tudi v Jugoslaviji, posebej v Sloveniji, ki je računala celo na rešitev odprtih vprašanj Trsta in Koroške ter je se prav zato s tolikšnim zaupanjem pripravljala na otvoritveno zasedanje in nadaljnje delo generalne skupščine. Tako na prvo zasedanje v London kot potem v New York je poslala močno, 30-člansko delegacijo. Nova republika je zelo uspešno izkoristila svetovni forum za svojo širšo promocijo.

Takoj po sprejetju Ustanovne listine OZN v San Franciscu se je odprlo še dvoje pomembnih vprašanj: kje bo sedež nove svetovne organizacije in kdo bo njen prvi generalni sekretar. Ameriški kongres je že 10. decembra 1945 novo organizacijo povabil, da se ustali v ZDA. Povojna Evropa (kjer je bil v Ženevi pred vojno sedež Društva narodov) je tako tudi simbolno priznala primat ZDA pri oblikovanju nove svetovne ureditve. Mesto sedeža pa je bila stvar taktiziranja vse dotlej, dokler ni 14. decembra 1946 Generalna skupščina sprejela darila magnata Johna Rockefellerja, ki je tedaj siromašni organizaciji omogočilo nakup zapuščenega območja na spodnjem Manhattnu. Že junija 1951 so se v moderno palačo naselili prvi uradniki.

To, da je bil novi sedež OZN v ZDA, je hkrati pomenilo manjše možnosti Zahoda pri izbiri generalnega sekretarja. Zaradi pritiska Moskve sta odpadla tako kanadski kot belgijski zunanji minister, je pa Paul Spaak 10. januarja 1946 postal predsednik prve generalne skupščine.

V bitki za to mesto je premagal vodjo norveške delegacije, ministra za zunanje zadeve, pravosodje, trgovino in mornarico, 49-letnega Trygveja Lieja, ki je z izjemnimi izkušnjami vendarle naredil dober vtis. Kot predstavnik med vojno nevtralne države ter laburist in sosed je bil sprejemljiv generalni sekretar tudi za Moskvo. Zato je njegova izvolitev 1. februarja 1946 v Londonu potekla gladko in vzbudila upanje za uspešno delo nove organizacije. Marca 1946 se je preselil v New York, v hotel Waldorf Astoria, kjer so imele začasne urade tudi številne delegacije, akreditirane pri Organizaciji združenih narodov.

Tudi število diplomatov je strmo naraščalo: v začetku leta 1948 jih je bilo že več kot 300. New York je tako postal diplomatska prestolnica sodobnega sveta.

EVROPA V DIALOGU SKOZI KULTURO: SKICA BERLIN IN EUNIC BERLIN

V času, ko se Evropa sooča z velikimi družbenimi, političnimi in okoljskimi izzivi in krizami, ostaja kultura ena redkih sil, ki nas še vedno konstruktivno povezuje in spodbuja k sodelovanju.

Prav v tem duhu deluje berlinski grozd mreže EUNIC. EUNIC Berlin združuje 37 članov, od tega 20 polnopravnih članov z volilno pravico, ki si prizadeva za odprto, raznoliko in solidarno Evropo.

Mreža s svojimi partnerji uresničuje evropsko kulturno sodelovanje v Berlinu, v sosednjih deželah Brandenburg in Saška ter drugod po Nemčiji. Njeno poslanstvo je ohranjati kulturne temelje skupne evropske zgodovine, spodbujati mobilnost in soustvarjanje umetnikov, znanstvenikov in kulturnih delavcev, pri čemer je velika pozornost namenjena vključevanju. Trenutno je v pripravi nova strategija za obdobje 2025–2028, v kateri je poudarjeno, da EUNIC Berlin verjame v Evropo, ki jo povezujejo skupne vrednote, in v kulturo kot ustvarjalno gonilo našega sedanjega in prihodnjega sobivanja.

Za Slovenski kulturni center SKICA Berlin, ki ga vodi Saša Šavel Burkart in ki od januarja 2025 predseduje mreži EUNIC Berlin, je to sodelovanje izjemnega pomena, saj je SKICA Berlin že od vsega začetka aktivno vključena v številne projekte EUNIC Berlin. Delovanje znotraj te mreže je most med nacionalno kulturno diplomacijo in evropskim sodelovanjem ter priložnost, da slovenska kultura aktivno soustvarja skupni evropski kulturni prostor. SKICA Berlin v predsedniškem mandatu namenja posebno pozornost partnerskemu sodelovanju, spodbujanju trajnostnih oblik kulturne izmenjave in povezovanju s potencialnimi novimi partnerji. Zato je bil na rednih skupnih plenutih z letošnjim letom uveden jour fixe z vodilnimi osebnostmi iz sveta kulture v Berlinu. Zadnja gostja je bila predsednica ene najpomembnejših kulturnih ustanov v Evropi, Fundacije pruske kulturne dediščine (*Preussische Stiftung Kulturbesitz*), dr. Marion Ackermann. EUNIC Berlin tako deluje tudi kot poligon za mreženje s potencialnimi lokalnimi partnerji, kar je ključno za uspešno delovanje posameznih kulturnih institucij, tudi mreže EUNIC.

Med mnogimi skupnimi projekti mreže izstopa celodnevni festival, ki privabi veliko število obiskovalcev – *Babylon Europa*, paradni projekt mreže EUNIC Berlin. Letos je potekal že osmo leto zapored in je v tridnevnem rezidenčnem ustvarjanju in skupni odrski produkciji povezal umetnike iz najmanj dvanajstih evropskih držav. Iz Slovenije so v zadnjih letih nastopili Vasko Atanasovski trio, Bowrain, Astrid, skupina Pantaloons in Tomaž Grom. Projekt nastaja ob podpori berlinskega senata in predstavništva EU v Berlinu.

Babylon Europa
Avtor: Jim Croft

DKP – TOKRAT IZBRANO

NEXT - Young
European Design
Avtor: SKICA Berlin

Pomembno vlogo ima tudi projekt *NEXT – Young European Design*, ki ga je zasnovala in ga tudi koordinira SKICA Berlin v sodelovanju z lokalnimi partnerji, med drugim z Berlinskim tednom oblikovanja. Projekt povezuje mlade evropske oblikovalce in spodbuja razmislek o oblikovanju kot orodju za družbene spremembe, odgovornost in trajnost. Z lokalnimi partnerji – Muzejem uporabnih umetnosti Berlin in Berlinskim tednom oblikovanja je bila leta 2023 in 2024 pripravljena razstava več kot 30 mladih oblikovalcev iz okrog desetih držav, tudi iz Ukrajine, v letu 2025 pa je bil izveden simpozij s pogovori in delavnicami, ki so jih vodili gostujoči oblikovalci iz devetih držav. Iz Slovenije se je letošnjega dogodka, ki je potekal v znameniti galeriji za arhitekturo AEDES, udeležila arhitektka in oblikovalka Vida Rucli. Prav v času dogodka je bila namreč rezidentka berlinske umetniške rezidence in je ena od snovalk projekta vas Topolovo.

Mreža EUNIC Berlin organizira tudi številne druge projekte, ki odražajo bogastvo evropske kulturne raznolikosti: *My Unique Jazz Festival*, ki že dvanajsto leto povezuje džezovske glasbenike iz vse Evrope. Na letošnjem festivalu je sodelovalo sedem držav. SKICA je v sodelovanju z estonskim veleposlaništvom zasnovala skupen koncert, na katerem je prvič nastopil slovensko-estonski kvartet. V njem so sodelovali slovenski glasbeniki, ki živijo in ustvarjajo v Berlinu: Mirna Bogdanovič, Gal Golob in Oto Gvardjančič.

V okviru mreže EUNIC ima literatura prav poseben prostor, med drugim je tu literarni cikel *Europa literarisch*. Letošnja jesenska tema bo »Potujoče pionirke«. Predstavljena bo Alma Karlin, vse njene knjige pa je ob tej priložnosti ponatisnila nemška založba Aviva Verlag. Dogodek *Graphic Novel Day* poteka v okviru prestižnega berlinskega mednarodnega literarnega festivala in je posvečen sodobnemu grafičnemu romanu; ne manjka niti projekt, namenjen filmu, in sicer *DokuMontag*, dokumentarna filmska serija, ki odpira prostor za pogovor o družbenih vprašanjih našega časa. Decembra se bo tu predstavila slovenska režiserka Maja Doroteja Prelog. Ob evropskem dnevu jezikov mreža v sodelovanju z berlinskim sistemom knjižnic osnovnošolcem uspešno približuje evropske jezike, tudi slovenščino, in spodbuja večjezičnost kot temeljno evropsko vrednoto. Pri izvedbi projekta vsako leto sodeluje učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine Magdalena Novak.

Za SKICO Berlin pomeni predsedovanje mreži EUNIC Berlin tudi jasno zavezo sodelovanju in solidarnosti. V času, ko se kulturne ustanove po vsej Evropi srečujejo s pritiskom gospodarskih in družbenih kriz, EUNIC dokazuje, da je skupno delovanje močnejše od posameznih ovir. Kultura ni le odsev časa, temveč je orodje za razumevanje in mir – in prav zato ostaja ključni del evropske zunanje politike.

Slovenija z delovanjem SKICE Berlin v okviru Veleposlaništva Republike Slovenije v Berlinu in – kar je ključno – v simbiozi z njim aktivno soustvarja to skupno evropsko zgodbo. Tako sta veleposlaništvo in SKICA leta 2024 skupaj z estonskim veleposlaništvom zasnovala koncert »Jazz for Europe« ob 20. obletnici vstopa v EU. Prvič je skupaj stopilo na oder deset glasbenikov iz desetih držav, ki so praznovalе obletnico. Sodelujoči so bili člani EUNIC Berlin.

V Berlinu, v mestu, ki je gotovo ena najpomembnejših svetovnih kulturnih prestolnic, mreža EUNIC dokazuje, da Evropa živi tudi, kadar skupaj ustvarja nove oblike sodelovanja v novih, inovativnih formatih.

IN MEMORIAM

Vojko Kuzma / Avtor: MZEZ

Oktobra nas je za vedno zapustil naš sodelavec, kolega in prijatelj Vojko Kuzma.

Vojko se je ministrstvu pridružil že v zgodnjem obdobju, ob njegovem oblikovanju v samostojni Sloveniji. Nekateri smo z njim sodelovali, mnogi so ga poznali, gotovo pa ni uslužbenca ministrstva, ki zanj ne bi slišal – še zlasti v zadnjih šestih letih, ko je opravljal naloge vodje Urada Republike Slovenije v Ramali.

V tem času je nemalokrat na lastne oči videl grozote, ki so jih ljudje zmožni povzročiti drug drugemu. V teh temnih trenutkih našega diplomatskega dela, ki v nas za zmeraj pustijo sledi in o katerih vse premalo govorimo, je Vojko ohranjal pozitiven pogled. »Diplomati tukaj pogosto postanejo cinični ali zafrustrirani, kar je glede na razmere lahko razumljivo. Sam se trudim ne biti ciničen ali zafrustriran, tako da v tem smislu nisem tukajšnji tipični diplomat. Vsak dan skušam najti nekaj pozitivnega,« je dejal v enem svojih zadnjih intervjujev.

V diplomatskem poklicu so neuspehi in napake pogosto vidne, naši uspehi in dobro opravljen posel pa nemalokrat ne. Vojko se je dobro zavedal narave poklica, ki smo ga izbrali, in najbrž ni naključje, da je za popotnico svojemu delu izbral citat, ki je lahko vodilo tudi nam: »Če pomagamo samo enemu, nismo rešili sveta, se je pa zanj spremenil ves svet.«

MALO NAZAJ IN MALO NAPREJ

USPEŠNO OPRAVLJENO

- 9. september – začetek 80. zasedanja Generalne skupščine Organizacije združenih narodov
- od 22. do 30. septembra – Generalna skupščina Organizacije združenih narodov (visoki segment)
- 8. in 9. oktober – srečanje ministrov in državnih sekretarjev za zadeve EU iz skupine MED9
- od 14. do 17. oktobra – 13. slovenski razvojni dnevi
- 16. oktober – volitve v Svet OZN za človekove pravice (kandidatura Slovenije za obdobje 2026–2028)
- 19. in 20. oktober – vrh voditeljev MED9
- od 4. do 7. novembra – konzularni posvet

PRIPRAVLJAMO SE NA

- 9. oktober do 30. november – Dnevi Latinske Amerike in Karibov 2025
- december – drugo predsedovanje Slovenije Varnostnemu svetu OZN
- 1. januar 2026 – začetek (tretjega) članstva Slovenije v Svetu OZN za človekove pravice za obdobje 2026–2028

MISEL ZA KONEC

»Človekova suverenost je v znanju.«

Francis Bacon

Diplomatski zvezek je informativno glasilo o diplomaciji, mednarodnih odnosih in globalnih dogajanjih. Izdan je le v elektronski obliki. Izhaja šestkrat letno (na 2 meseca). Vsebinska ni nujno odraz uradnih stališč Ministrstva za zunanje in evropske zadeve.

UREDNIKA: veleposlanica Sabina Stadler Repnik
NAMESTNICA UREDNICE: Marjana Prvinšek Bokal
TAJNICA UREDNIŠTVA: Klementina Goličnik
LEKTORIRANJE: Nanika Holz
NASLOV UREDNIŠTVA: MZEZ, Služba za strateške študije in analize
Grad Jable, Grajska 1, Loka pri Mengšu, 1234 Mengeš
Tel. 01 478 67 20, e-naslov: zan.mzez@gov.si

Izdaja: november 2025, ISSN 33023-9036